

NEM • Den nasjonale
forskningsetiske komité for
medisin og helsefag

Kongens gate 14
0153 Oslo
Telefon 23 31 83 00

post@forskningsetikk.no
www.forskningsetikk.no

Org.nr. 999 148 603

Foreldrenettverk mot mobbing
v/ Kjartan Espeland

Vår ref.: 2022/141

REKs ref.: 462879

Dato: 08.05.2023

Utprøving av Back2School programmet i kommunale tjenester: En multisenter pilot studie

Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og helsefag (NEM) viser til klage på REK nord sitt vedtak datert 01.09.2022. REK tok ikke klagen til følge, og klagen ble oversendt NEM for videre behandling.

NEM tok klagen til behandling i sitt møte den 01.12.2022. Klagen ble behandlet med hjemmel i forvaltningslovens § 28 og forskningsetikklovens § 10.

Kort om prosjektet

Skolefravær er en stor utfordring for mange unge, deres foreldre, skoler og hjelpetjenester. Back2School (B2S) programmet er et tilbud som ønsker å hjelpe barn og ungdom som strever med skolefravær, til å komme tilbake til skolen. Programmet skal hjelpe den unge i gang på skolen og øke trivsel med å gå på skolen. Formålet med pilotprosjektet er å evaluere gjennomføringen og å bruke erfaringene til å utvikle en større studie i Norge.

B2S bygger på prinsipper fra kognitiv atferdsterapi, og det settes søkelys på å løse konkrete problemer og å lære nye ferdigheter. Programmet er utviklet i Danmark og er prøvd ut der i en større studie. I pilotstudien er det også ønske om å undersøke hvordan gjennomføringen av tiltaket bør tilpasses og eventuelt videreutvikles for best å tilpasses norske forhold. Gjennom spørreskjema etterspørres informasjon om psykisk helse, utfordringer knyttet til deltagelse i skole, troen på å mestre, livskvalitet, mobbing, prososial atferd, familiefungering og tilfredshet med B2S-tiltaket.

Ni norske kommuner deltar. 18 barn og ungdom i alderen 6-16 år med deres foreldre og skolen, vil få tilbud om B2S programmet i løpet av skoleåret 2022-2023. Prosjektet avsluttes 31.06.2024.

Kort sakshistorikk

Saken ble behandlet i REK nord første gang 21.04.2022. Deler av forskningsprosjektet ble ansett for å falle innenfor helseforskningslovens virkeområde, og søker ble bedt om en avklaring og utdyping om hvordan rekrutteringen faktisk skulle gjennomføres. REK nord fattet utsettelsesvedtak, og komiteen gav sekretariatet i REK nord fullmakt til viderebehandling av saken etter forskrift om forskningsetiske komiteer og utvalg § 7.

Saken ble utsatt flere ganger på grunn av uklarheter rundt rekrutteringsprosessen. Prosjektleder innsendte prosedyre for rekruttering som REK etterspurte, reviderte spørreskjemaer og foretok endringer i skjema som etterspurte erfaringer med mobbing.

I sitt vedtak av 01.09.2022 godkjente REK prosjektet med vilkår om at informasjon-/samtykkeskriv ble ytterligere revidert.

Den 24.10.2022 sendte Janne Gjeruldsen klage til REK nord på vegne av Facebook-gruppene «Skolevegring/ufrivillig skolefravær - foreldre», «Skolevegring/ufrivillig skolefravær - foresatte og fagfolk» og «Se oss nå - fortellinger om svikt i skole og hjelpeapparat». Den 30.10.2022 sendte «Foreldrenettverk mot mobbing» (FMM) v/leder Kjartan Espeland også klage på saksbehandling og godkjenning av prosjektet. Begge anførte at REK sin vurdering var ufullstendig og at prosjektet manglet etisk vurdering. Det ble bedt om en ny vurdering av prosjektets forsvarlighet og tilbakemelding på om REK nord sin praksis for behandling av saker i sekretariatet er i henhold til forvaltningsloven og helseforskningsloven.

I sitt vedtak av 07.11.2022 kom REK fram til at «Foreldrenettverk mot mobbing» ikke hadde rettslig klageinteresse. Det ble vist til at nettverket favnet for vidt og at den konkrete og aktuelle interessen ikke var til stede. Det ble videre vist til at klagefristen var oversittet. Saken ble oversendt NEM for videre behandling.

Saken ble behandlet i NEM den 01.12.2022.

NEMs vurdering

Ingen av de tilstedeværende medlemmene av komiteen var inhabile, og klagen ble behandlet i full komité.

Saken gjaldt spørsmål om «Foreldrenettverk mot mobbing» har rettslig klageinteresse, og om klagefristen er overholdt. Det følger av forvaltningslovens § 28 at enkeltvedtak kan påklages av den som har vært part i saken eller annen med «rettslig klageinteresse». Spørsmålet om det foreligger rettslig klageinteresse må avgjøres i den enkelte sak.

Uttrykket «rettslig klageinteresse» antyder at det kreves en viss tilknytning til saken. En må være såpass tilstrekkelig berørt av vedtaket at man har interesse i å påklage det. Det stilles krav til konkret, praktisk og aktuell interesse i en rettslig avklaring på vedtaket. NEM viser til at man må avgjøre den rettslige klageinteressen ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det, og om det er et reelt behov for å få kravet avgjort.

NEM kan ikke se at det er oppgitt mer informasjon om foreningen i klagen. Nærmere informasjon om hvilket formål foreningen tar sikte på å ivareta, deres naturlige arbeidsområde, og deres tilknytning til ev. saksutfall mangler. Det foreligger ingen vedtekter eller formålsangivelse. NEM kan heller ikke se at foreningen vil være direkte berørt av REK nord sitt vedtak.

Etter en samlet vurdering finner NEM at «Foreldrenettverk mot mobbing» ikke har rettslig klageinteresse. På bakgrunn av manglende rettslig klageinteresse mener NEM at det ikke er behov for å vurdere om klagefristen er overholdt.

Vedtak

Klagen avvises. «Foreldrenettverk mot mobbing» får ikke medhold, og REK nord sitt vedtak opprettholdes.

Vedtaket er endelig, og kan ikke påklages, jf. forskningsetikklovens § 10 (3).

Kari Milch Agledahl
Overlege, dr.med.
Komiteleder NEM

Camilla Bø Iversen
Sekretariatsleder NEM

Kopi: REK nord og UiT Norges arktiske universitet